

שם הקורס: מיתוס וחוכמה

מאסכולת אתונה של רפאל עד אסכולת "ניצני אמירים"

מחוז: מרכז

שם בית-הספר: בית-הספר ע"ש אילן רמון

יישוב: באר יעקב

שם מנהלת בית-הספר: גב' נחמה שיינברג

שם המורה: שירי לב ארי

שם מובילת מצוינות בית-ספרית: מלי גבריאלי פיינשטיין

אוכלוסיית היעד: כיתה ג', כיתה ו'

שנה: תשע"ז

שם איש הקשר: שירי לב ארי

כתובת דואר אלקטרוני ליצירת קשר: shirila1@gmail.com

שם המדריכה: קרן שיליאן

רציונל הקורס:

שורשי החשיבה המערבית בכל תחומי הדעת, החל בפילוסופיה ובאמנות וכלה במדע ובמתמטיקה, נעוצים בעקרונותיה של החשיבה היוונית. בבתי-הספר היום מושם דגש ניכר על החשיבה הלוגית, מדעית ומתמטית ופחות על החשיבה ההומניסטית הרחבה. בדמיונותיהם של הפילוסופים היוונים ודרך סיפוריהם וחוכמתם נפתח לתלמידי הקורס צוהר קטן אל אפשרויות החשיבה הרחבות, הגומעות את מימיהם מתחומים רבים ושולחות את העוסקים בהן למחזות חשיבה יוצאי דופן ומאתגרים.

מטרות הקורס:

חשיפת התלמידים להעשרת השפה התרבותית, המילולית, האמנותית והחזותית. התלמידים ירכשו ויתנסו באסטרטגיות למידה חקרניות, למידה רב-תחומית, יפתחו חשיבה ביקורתית ויצירתית תוך כדי למידת עמיתים המזמנת שיתופי פעולה פוריים.

תיאור תהליכי ההוראה-למידה בקורס:

הקורס "מיתוס וחוכמה" מיועד לתלמידי כיתה ג' במסגרת תכנית "ניצני אמירים". הקורס מעודד חשיבה מקורית, יצירתית ואמנותית בנושא יסודות החשיבה היוונית, הפילוסופיה והמיתולוגיה, תוך שימוש באמצעים חזותיים, ספרותיים ואמנותיים. הקורס מקדם בחינה של אמצעי ייצוג שונים בחקירה של מוטיבים מאפיינים בתרבות היוונית והשפעתם על התרבות המערבית ועל החשיבה האנושית.

מעגלי השפעה ושייכות בעקבות הקורס במסגרת החינוכית ומחוצה לה:

הקורס נכתב כחשיפה עבור שתי שכבות גיל, תלמידי כיתה ג' שהחלו את דרכם בתכנית "אמירים" ותלמידי כיתות ו' שהיו בסופו של התהליך. התלמידים הבוגרים מילאו משימות ולמדו ברמה המותאמת להם, ויחד עם זאת שימשו חונכים לצעירים שהחלו את דרכם.

יחד עם התלמידים חקרנו את השפעתם של יסודות החשיבה היוונית, דרך הפילוסופיה והמיתולוגיה, על התרבות המערבית ועל חיי היום-יום של כולנו. הכרנו פילוסופים מובילים, את תורתם, ובחנו את השפעתם על חיינו. במקביל, עסקנו במיתולוגיה היוונית ובדרכים שבאמצעותן היא משתמרת עד ימינו. הכרנו יצירות ספרותיות, חזותיות ואמנותיות המתייחסות לנושאי הלימוד השונים.

הקורס נפתח בשיעור הנקרא "למה דווקא מהסוף?". שיעור זה עסק בנייתו התמונה "אסכולת אתונה" של רפאל המוצגת במוזיאון הוותיקן. שאלנו מדוע אנו פותחים את נושא החשיבה היוונית דווקא עם ציור שמסמל את שיאה של תקופת הרנסנס, וכך התחלנו לחקור את השפעותיה של התרבות היוונית על החשיבה המערבית בתקופות השונות.

מכאן החל מסע ארוך של מחקר על הדמויות ועל תורתן ופועליהן בתחומים השונים של הפילוסופיה, האמנות, המתמטיקה והמדעים. במהלך השיעורים חוונו בדרכים מגוונות את הפילוסופיה היוונית (אפלטון, אריסטו, הפרדוקסים של זנון, משליו של הרקליטס) את סיפורי המיתולוגיה היוונית (האלים, הטיטאנים, הגיבורים והמפלצות), חקרנו את השפעותיהם על התרבות המערבית ועל חיי היום-יום שלנו. חקרנו סרטי קולנוע עכשוויים המתבססים על דמויות מהמיתולוגיה היוונית (הארי פוטר ופרסי ג'קסון), למדנו על סוגי מיתולוגיות שונים ועל הדומה והשונה ביניהם, יצאנו למסעות וירטואליים בעקבות הגיבורים הגדולים, מיזגנו מקורות מידע בחקירה לשונית בעקבות ניבים וביטויים וניהלנו דיונים סוערים על משמעויות פילוסופיות.

נימה אישית:

גיבורי המיתולוגיה היוונית והשפעתם על תרבותנו כיום, על הדימויים החזותיים הנטועים בה ועל השפה הדבורה והכתובה, המחישו לילדים עד כמה החשיבה היוונית היא חלק יום-יומי מחיינו בחברה המערבית. בחבירתם יחד, פילוסופים (חוכמה) וגיבורים (מיתוס) הצלחנו ליצור קורס מעניין, המפעיל אסטרטגיות שונות לחשיבה, ללמידה ולהוראה. כך למדנו בהוראה רב-תחומית, חקרנית ומשמעותית כאחד.

שם הקורס: מי כתב את התנ"ך? קורס לזכרה של פרופ' ציפורה טלשיר ז"ל

מחוז: דרום

שם בית-הספר: מקיף טוביהו, באר שבע

יישוב: באר שבע

שם מנהלת בית-הספר: עפרה פרוינד

אוכלוסיית היעד: כיתות ח' ו-ט'

שנה: תשע"ז

שם המורה רכזת מובילה: נעמה הניג

שם איש הקשר: סיון פיירמן

כתובת דואר אלקטרוני ליצירת קשר: sivanshak@hotmail.com

שם המדריכה: פלורית ארנון

רציונל הקורס והמטרות:

הקורס "מי כתב את התנ"ך"? נכתב לזכרה של פרופ' ציפורה טלשיר שהייתה ממובילי חקר המקרא בארץ ובעולם ומרצה ותיקה ומוערכת במחלקה למקרא באוניברסיטת בן גוריון. מחקרה החשובים ביותר נוגעים לתרומת התרגום היווני של התנ"ך ושל המגילות המקראיות מקומראן לתולדות נוסח המקרא ולתולדות התהוות ספרות המקרא, ההיסטוריוגרפיה המקראית הקדומה והמאוחרת, ובמיוחד ביחס בין ספרי שמואל, מלכים וספר דברי הימים. נושא החקר שנבחר משקף את מפעל חייה של פרופ' טלשיר ומזמן עיסוק ברעיונות-על, בתכנים מורכבים של אי-ודאות, בלמידה בהיבטים רב-תחומיים ובחקר משמעותי ברמה אקדמית.

תיאור תהליכי ההוראה - למידה בקורס:

המתווה נכתב בהתאם למודל רנזולי, בשיתוף המחלקה לחקר המקרא והמזרח הקדום באוניברסיטת בן גוריון. הקורס כולל מפגשים של חוקרי מקרא עם תלמידי הקורס במחלקה למקרא ובתיכון טוביהו, לימודים בספריית אוניברסיטת בן גוריון ופעילות רחבה במרחב הלמידה הטכנולוגי החדשני שהוקם בבית-הספר ומזמן שימוש במגוון רחב של כלים דיגיטליים לעבודה. הקורס עוסק בפיתוח חשיבה רב-תחומית בנושא המקרא וכתיבת התנ"ך, היכרות עם רבדים ותיאוריות של חוקרים ושל פרשנים בארץ ובעולם, ושימוש בשיטות מחקר במדעי הרוח. התלמידים משתתפים בהרצאות ובמפגשי חקר.

מעגלי השפעה ושייכות בעקבות הקורס במסגרת החינוכית ומחוצה לה:

המחשבה להנציח את פרופ' טלשיר הובילה להצבת האתגר למצוא דרכים לפרוץ את מרחבי הלמידה וליצור ממשקים ושיתופי פעולה עם האקדמיה ועם גורמים נוספים. הידע החדש מופץ באמצעות פרויקט בעל ערך ערכי-חברתי בתחום החקר עבור תלמידי כיתות ז', המלווה בפעילויות ובסדנות הנערכות על-ידי תלמידי הקורס, וכן בערב למידה בנוכחות משפחתה של פרופ' טלשיר. סוגיית כתיבת התנ"ך היא כר פורה ליצירת קהילות חשיבה בנושאים רלוונטיים לתלמידים ביהדות, במחשבת ישראל ובמורשת, שבמהלכה מאתגר דור המחר בהתמודדותו עם למידה אחרת, בסביבה אחרת, בשילוב תכנים ומיומנויות מסדר גבוה המותאמים להתפתחות המואצת בטכנולוגיות ובתחומי הדעת השונים. אופי הלמידה, החקר והתוצרים הערכיים-חברתיים הם חלק מהטמעת תרבות מצוינות בבית-הספר.

נימה אישית:

המרצה ד"ר טובה פורטי: "התרגשתי מהיזמה הברוכה להקדיש תכנית ייחודית ומאתגרת לזכרה של פרופ' טלשיר. יש כאן שילוב של מגמה לעורר עניין וסקרנות בקריאת התנ"ך, ומפגש עם המחקר באוניברסיטה".

שם הקורס: **אמנות, אנגלית ויוגה - "להמשיך את זה הלאה..."**

מחוז: **דרום**

שם בית-הספר: **"הגבעה" - בי"ס לפיתוח כישורי מנהיגות"**

יישוב: **אופקים**

שם מנהלת בית-הספר: **אתי אטלי**

שם המורה: **אולגה שקליאריק**

שם מובילת מצוינות בית-ספרית: **יהודית שטרית**

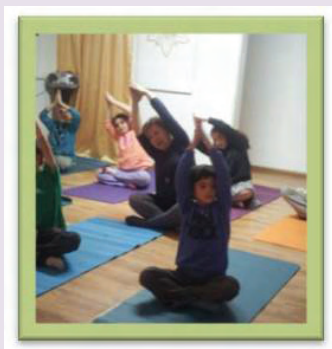
אוכלוסיית היעד: **תלמידי ג' - ד'**

שנה: **תשע"ז**

שם איש הקשר: **אתי אטלי**

כתובת דואר אלקטרוני ליצירת קשר: **ettyatali@gmail.com**

שם המדריכה: **סיגלית נגר**

רציונל הקורס והמטרות:

1. שיפור וקידום מצוינות אישית המדגימה יכולת ארגון, ריכוז, הקשבה, אושר ושמחת חיים, דרך חיים.
2. היכרות עם ז'אנר ספרותי: ספרי הדרכה, כתיבת ספר/מדריך יוגה לילדים בעברית ובאנגלית.
3. היכרות עם טכניקות שונות לאיור ספרים ולאיור מדריך היוגה לילדים.

תיאור תהליכי ההוראה-למידה בקורס:

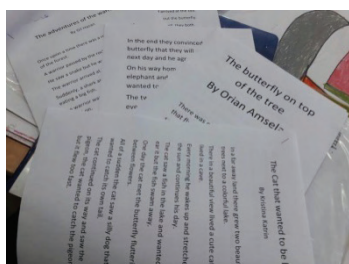
כל בית-הספר הוא יוגה! אולגה, היא המורה היוזמת ומפתחת רעיון הוראת היוגה בתכנית אמירים. בהכשרתה אולגה היא מורה לאמנות, שנחשפה לעולם היוגה לפני חמש שנים, עת שאורחים מארה"ב (קהילת מטרו ווסט) הגיעו לבית-הספר והחליטו לתרום להקמת חדר יוגה. אורחים אלה הכירו את אולגה ושלחו אותה ללמוד יוגה בארה"ב. עם חזרתה החליטה אולגה להטמיע את דרך החיים היוגיסטית בבית-הספר כשתלמידי אמירים מובילים את התחום. הם לומדים להיות מנהיגי יוגה, וכך הם מפעילים תלמידים אחרים. במהלך ההפעלה נתקלו תלמידי אמירים בקושי - תלמידי בית-הספר התקשו לזכור את רצף התנוחות. קושי זה הוביל אותם להגות וליצור את מדריך היוגה לילדים - סיפורים קצרים בעלי רצף עלילתי הבנויים מתנוחות יוגה שונות. בהדרגה נרקם הקשר עם המורות לשפה בבית-הספר, שנרתמו לסייע בהיכרות עם הסוגה הספרותית המיוחדת. לאחר שכתבו את הסיפורים חשו התלמידים כי אין בכך די, שהרי נאמר "תמונה אחת שווה אלף מילים", והחלו לחקור את תחום האיורים בהנחייתה של אולגה. וכאילו לא די בכך, התלמידים החליטו להעניק את הספרים לקהילת היוגה של מטרו ווסט בארה"ב. חברי קהילה זו דוברים אנגלית ולכן הם תרגמו את הספרים שכתבו. מלאכת התרגום לא הייתה פשוטה, שכן אין די בתרגום מילולי, ולכן החל שיתוף פעולה עם קמי, המורה לאנגלית. קמי הציגה לתלמידים ספרי ילדים באנגלית שבהם דמויות מוכרות, כדי שהתלמידים יוכלו לתרגם את ספרם. וכך בהדרגה, ללא כוונה מראש אך עם שפע של רצון נרתמה קהילת מורים גדולה לרעיון.

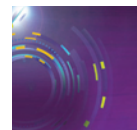
מעגלי השפעה ושייכות בעקבות הקורס במסגרת החינוכית ומחוצה לה:

לימודי היוגה החלו בבית-ספר "הגבעה", וכיום לומדים יוגה בבתי-ספר נוספים בעיר. בכל שנה נערך שבוע יוגה בשיתוף קהילת מטרו ווסט, ניו גרזי. בשבוע זה מגיעים מורים ליוגה, ויחד עם אולגה וקהילת בית-הספר מפעילים מעגלים נרחבים של יוגה בקרב קהילות רבות בעיר. מדריכי היוגה וילדי אמירים מדגימים הלכה למעשה תרבות של מצוינות בבית-הספר.

נימה אישית:

בשיעורי היוגה אני גאה בתלמידי אמירים, שפיתחו דרך מקורית להקנות ולהטמיע דרך לחיים שמחים ובריאיים.

שם הקורס: אבולוציה

מחוז: דרום

שם בית-הספר: ארלזורוב

יישוב: אשקלון

שם מנהל בית-הספר: אריאל סעדון

שם המורה: דינה אגדי

שם מובילת המצוינות הבית-ספרית: נטלי אטיאס

אוכלוסיית היעד: כיתות ו'

שנה: תשע"ז ותשע"ז

שם אשת הקשר: נטלי אטיאס

כתובת דואר אלקטרוני ליצירת קשר: Natalibuch@walla.com

שם המדריכה: אפרת אילוז-גורביץ'

חשיפת מאובנים בשכבות עוגה
המדמות שיכוב גיאולוגי

רציונל הקורס והמטרות:

תיאוריית האבולוציה מיסודו של דרווין מסבירה את התפתחות צורות החיים מ"אב קדמון" משותף. התהליכים המובילים להתפתחות צורות החיים מבוססים על פעולתם של מנגנונים שונים, שבמרכזם מנגנון "הברירה הטבעית". העדויות התומכות בתיאוריה זו הן מתחומים שונים כמו: חקר מאובנים, גנטיקה, סיסטמטיקה ואנטומיה משווה. הוראה-למידה של תיאוריית האבולוציה כתיאוריה מדעית נשענת על אוריינות מדעית, המובילה להבנת תיאוריית ההתפתחות של המינים בהתבסס על טיעונים, מושגים ורעיונות.

מטרה מרכזית: הוראה-למידה של תיאוריית האבולוציה בסביבת למידה בלתי פורמלית, חוץ-כיתתית, המאפשרת התנסות ישירה ואוטנטית בסביבה הטבעית.

מטרות קוגניטיביות: רעיון מרכזי - התפתחות מינים מאב קדמון משותף; עיקרון מרכזי - מנגנון "הברירה הטבעית" כמנגנון המוביל להתפתחות מינים.

מטרות רגשיות: טיפוח ופיתוח אהבת הטבע.

מושגים מרכזיים לדוגמה: עדויות, מאובנים, שיכוב גיאולוגי, תחרות, מאבקי קיום, כשירות, התאמות מבנה ותפקוד, אנלוגיה, הומולוגיה, קו-אבולוציה, מהות המדע.

תצפית בגן הזואולוגי

תיאור תהליכי ההוראה-למידה בקורס:

תכנית הקורס מתבססת על התנסות פיזית ישירה בסביבת הלמידה - "קמפוס טבע". התנסות זו כוללת בחינה של אוספי טבע בין-לאומיים של החי בישראל, גן זואולוגי וגנים בוטניים: חורש, מדבר ואזור טרופי. תכנית הלימודים כוללת ארבעה מפגשים שבהם נלמדים המושגים והעקרונות של תיאוריית האבולוציה: ההיסטוריה של החיים; הברירה הטבעית; התאמות מבנה ותפקוד; מהות המדע (טבע המדע).

מערך הלמידה בנוי על-פי מרחב הזרות של (Orion 1993); הכנה לקראת מפגש לימודי בקמפוס טבע תיעשה במסגרת שתי שעות לימוד בכיתה, מתוך הצורך לתת מענה למרחב הזרות על מרכיביו.

מעגלי השפעה ושייכות בעקבות הקורס במסגרת החינוכית ומחוצה לה:

הדגש המרכזי בקורס הוא עיסוק בפיתוח ההבנה של רעיונות, של עקרונות ושל מושגים בתיאוריית האבולוציה כתיאוריה מרכזית במדעי החיים. תיאוריה זו נשענת על עדויות אמפיריות ולכן היא בגדר תיאוריה מוכחת מעל לכל ספק - נקודה זו תורמת לפיתוח אוריינות מדעית בקרב הלומד. "קמפוס טבע" שבאוניברסיטת תל אביב הוא סביבת למידה מרכזית ותומכת. הסביבה כוללת: גנים בוטניים, גן זואולוגי ומוזיאון. הקורס מאפשר התנסות ישירה ואוטנטית בסביבת למידה חוץ-כיתתית ומכאן חשיבותה וייחודה. התכנית הוצגה בשנת 2016 בכנס בין-לאומי להוראת המדעים בשוודיה באוניברסיטת ארידוב, וזכתה להדים חיוביים.

שם הקורס: צעצוע של קורס

קורסי השיפה

קורסי העמקה

חקר מכון תוצר

חברתי-ערכי

מודלים בית ספריים

ימי שיא

מחוז: מרכז

שם בית-הספר: בכור לוי

יישוב: רחובות

שם מנהלת בית-הספר: יפית נרבת

שם המורה: ערן אסקרי

שם מוביל מצוינות בית-ספרית: ערן אסקרי

אוכלוסיית יעד: כיתה ה'

שנה: תשע"ז

שם איש הקשר: ערן אסקרי

כתובת דואר אלקטרוני ליצירת קשר: eran.askari@mail.huji.ac.il

שם המדריכה: אווה בן אליהו

רציונל הקורס והמטרות:

התלמידים יבחנו תופעות פיזיקליות שונות באמצעות יצירת דגמים וצעצועים, שבהם באות לידי ביטוי תופעות אלה בשימוש במדפסת תלת-ממד.

תיאור תהליכי ההוראה-למידה בקורס:

התלמידים מתנסים בלמידה של העקרונות הפיזיקליים המאפיינים תופעות שונות, מתכננים ומדפיסים במדפסת תלת-ממד דגמים פיזיקליים שמביאים לידי ביטוי תופעות אלה. התלמידים לומדים להשתמש בתוכנות הייעודיות להדפסה וכך להתנסות בהדפסה בעצמם. הקורס בנוי מיחידות נושאיות, כאשר היחידה הראשונה עוסקת בהיכרות עם מדפסת תלת-ממד ועם תוכנות ההדפסה. בכל אחת מהיחידות שלאחר מכן חוקרים התלמידים ולומדים עיקרון פיזיקלי כלשהו, ולאחר מכן הם מתכננים דגם של צעצוע שידגים את העיקרון הפיזיקלי בשימוש במדפסת תלת-ממד (לדוגמה: ביחידה העוסקת בכוחות ובכוח סיבוב היה על התלמידים לתכנן ולבנות סביבון שיביא לידי ביטוי את העקרונות שלמדו).

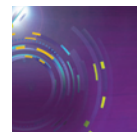
מעגלי השפעה ושייכות בעקבות הקורס במסגרת החינוכית ומחוצה לה:

חיבור התלמידים לעולם הטכנולוגי העכשווי והעתידי דרך למידה של עקרונות בפיזיקה.

נימה אישית:

למידה בעזרת פתרון בעיה ו/או למידה באמצעות פרויקט, כאשר השאיפה להגיע לתוצר כלשהו תוך כדי התבוננות מתמדת של התלמידים בתהליך ובחינת התוצאות לאורך הדרך, היא המנחה את התלמידים.

שם הקורס: עליסה בארץ הפלאות

מחוז: מרכז

שם בית-הספר: בן צבי

יישוב: רחובות

שם מנהלת בית-הספר: גלית אהרונ

שם מורה: אביטל כהן

שם מובילת המצוינות הבית-ספרית: טל נבון

אוכלוסיית היעד: כיתה ד'

שנה: תשע"ז

שם אשת הקשר: אביטל כהן

כתובת דואר אלקטרוני ליצירת קשר: Avitalbrnea@walla.com

שם המדריכה: אווה בן אליהו

רציונל הקורס והמטרות:

התלמידים יכירו את מושגי היסוד של שפת האמנות בתחומי הציור, הפיסול, הצילום, הווידיאו- ארט והמדיומים הדיגיטליים. התלמידים ישתמשו במושגים אלה כשהם דנים ביצירות האמנות שלהם עצמם וביצירות אמנות בכלל וכשהם יוצרים בסדנת האמנות.

התלמידים יבינו את תפקידה של האמנות כתהליך תקשורת שבאמצעותו מועברים מסרים. הנושא המרכזי בקורס הוא: עליסה בארץ הפלאות, דרכו יצאנו ללמידה מורחבת על נושאים שונים הקשורים לנושא המרכזי.

תיאור תהליכי ההוראה-למידה בקורס:

נושאים אלו כוללים למידה על שפת האמנות, על טכניקות עבודה שונות שבתשתיתן עולם שלם שאינו שייך רק לאמנות. בדרך זו נחשפים התלמידים לחשיבה יצירתית, מגוונת ומלאת תוכן.

התחלנו ללמוד על-פי תכנית היחידה בנושא "חלום או מציאות". בסיפור עליסה בארץ הפלאות מתרחשים אירועים בעולמות שונים, ולא ניתן להבחין ביניהם מה אמיתי ומה לא. שאלה זו העסיקה את התלמידים במרוצת הלמידה כולה. התלמידים יצרו בנושאים שונים עבודות המעוגנות במציאות ומלאות חיים וכן עבודות השאובות מן הדמיון ומן החלומות (מקום לביטוי עצמי).

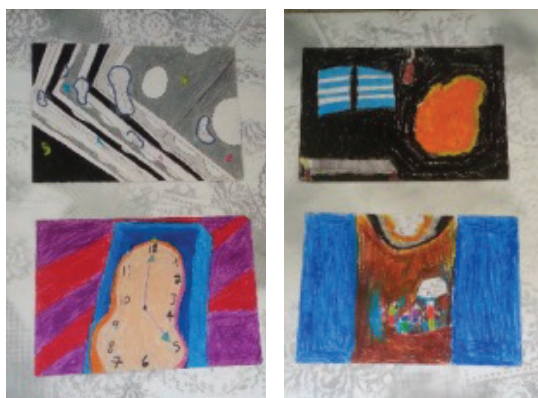
דוגמה לנושא נוסף שבו עסקנו הוא - הזמן. התלמידים למדו על יצירותיו של סלבדור דאלי שבהן מוצג הזמן כ"נוזל", המתקשר לארנב הממהר בעל השעון בסיפורנו.

מעגלי השפעה ושייכות בעקבות הקורס במסגרת החינוכית ומחוצה לה:

בתערוכה בבית-הספר ביום חשיפה בפני ההורים.

נימה אישית:

נהניתי מרמת הדיונים הקבוצתיים שתרמו להבנת המסרים הסמויים והגלויים.

שם הקורס: "אמירים" - משירי ארץ אהבתי

קורסי השיפה

קורסי העמקה

חקר מכון תוצר

הברתי-ערבי

מדלים בית ספרים

יקי שיר

מחוז: מרכז

שם בית-הספר: חופית

שם מנהלת בית-הספר: ורד חנגלי משיח

יישוב: ראשון לציון

כיתה: כיתה ד'

שנה: תשע"ז

שם המורה: מאיה עמוס

שם אשת הקשר: מאיה עמוס

כתובת דואר אלקטרוני ליצירת קשר: 77maya@gmail.com

שם המדריכה: סיגלית חכמון

רציונל הקורס והמטרות:

הכרת שירים בנושא ארץ מולדתי מתקופות שונות שהם נכס צאן ברזל של התרבות הישראלית, הצצה לעולמם של יוצרי השירים, חיבור רגשי למילים, למטרות ולפילוסופיה שבבסיסם, היכרות עם הסיפורים ועם הערכים הטבועים בשירים.

הקורס "משירי ארץ אהבתי" נולד מתוך האהבה שלי למילים ולמוזיקה. רציתי לחלוק את הידע המוזיקלי שצברתי בלימודי ובהופעותיי כזמרת מקצועית, ולהשריש בתלמידים את אהבת השירה, המנגינה והמילה הכתובה. המטרה היא לחשוף את התלמידים לשירים העוסקים במולדתנו, שירים שהם נכס צאן ברזל של התרבות הישראלית. מפגש עם שירים הנוגעים בנפש האדם ומאפשרים אינטרפרטציה אישית למילה הכתובה המעודדת פיתוח דמיון, המחברת לרגש, המעניקה במה לביטוי עצמי ומעוררת דיון פילוסופי מעמיק.

דרכי הוראה-למידה:

בקורס אנחנו לומדים באמצעות סרטי תעודה, קטעים מוזיקליים, ראיונות, חקירה אישית, דיונים וניתוח ספרותי על אודות היוצרים - הכותבים והמלחינים, על מבצעי השירים, על הסיפורים שבתשתית השירים, על המסרים ועל הערכים המובעים בשירים.

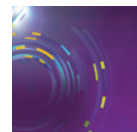
כחלק מתהליך הקורס מתבקשים התלמידים לכתוב שיר בעצמם בזיקה למולדת מכל היבט בחיים שיכול להתקשר אליה, ולקחת חלק במופע סיום "יוצר ויצירה" המסכם את השירים שנלמדו ואת עולמם הקסום של היוצרים. המופע כולל שירה, תנועה, המחזה וקטעי קריאה בהתאם לנלמד.

דרכי פעולה:

האזנה לשירים, צפייה בסרטי תעודה של היוצרים - הכותבים והמלחינים, חידונים בעקבות הצפייה, דיון פתוח בנושא מילות השיר, הערכים והאסוציאציות שהן מעוררות, משימות כתיבה, ביצוע מוזיקלי של השירים.

מעגלי השפעה ושייכות בעקבות הקורס במסגרת החינוכית ומחוצה לה:

הקורס תורם להעשרת עולמם של התלמידים המחוונים והמצטיינים במסגרת תכנית "אמירים" בכך שהוא מזמן פיתוח של חשיבה ושל דמיון, חיבור לעולמם הרגשי והעצמת הקשר החברתי, הלכידות הקבוצתית שתורמת לפיתוח ולחיזוק מעגל החברות והתקשורת. התלמידים מופיעים בפני חבריהם לכיתה, מרצים, ובהמשך תצא חוברת לשיתוף בתוצרי הכתיבה לכלל באי בית-הספר ותוצג באתר בית-הספר.

שם הקורס: מה את ממציאה?

מחוז: חרדי

שם בית-הספר: בנות ירושלים

יישוב: ירושלים

שם מנהלת בית-הספר: גב' ביתיה מלאך

שם המורה: צפורה אריה

אוכלוסיית היעד: כיתות ב' וג'

שנה: תשע"ז

שם אשת הקשר: צפורה אריה

כתובת דואר אלקטרוני ליצירת קשר: ttzipora@gmail.com

שם המדריכה: צפורה אריה

רציונל הקורס והמטרות:

קורס זה עוסק בחשיבה יצירתית-המצאתית. המצאות של ממציאים גדולים וממציאים שנמצאים בינינו משמשות השראה והזדמנות לתלמידים להתמודד עם השינויים המתרחשים בעולמנו. בתפיסה היהודית נמצא התייחסות רבה ומשמעותית לריבוי דעות, לחדשנות וליצירה. כך, במשנה (אבות, ב: ח) נקרא התלמיד העולה על כולם כ"מעין המתגבר" - אותו תלמיד השופע רעיונות רבים, גם על ריש לקיש נאמר, שהיה שואל על כל סוגיה שבעים שאלות.

תיאור תהליכי ההוראה-למידה בקורס:

הקורס "מה את ממציאה" עוסק בחשיפה לעולם ההמצאות, ונעשה בו שימוש בסרטונים העוסקים ביצירתיות ובחדשנות. בסרטונים ניתנת הזדמנות להתבונן בהמצאה ובממציא, בתנאים הסביבתיים שאפשרו את פיתוחה בהיבט קוגניטיבי, בתכונות האופי, בצורך ובהתנסות המעשית בפיתוח רעיונות, בטכניקות המצאה שונות: איחוד, אקראיות, שבירת סימטריה, הכפלה-חלוקה, ויתור על מרכיב תוך התייחסות לשטף, למקוריות ולגמישות. במסגרת כל שיעור מעלה אחת התלמידות בעיה המעסיקה אותה שהיא מעוניינת להיעזר בקבוצה כדי להתמודד איתה ולפתרה. אנחנו שואלים שאלות סביב הבעיה ומגדירים אותה. מציעים חלופות לפתרונות בזיקה לטכניקה שאליה נחשפנו, ובחרים את הפתרון הטוב מכולם.

מעגלי השפעה ושייכות בעקבות הקורס במסגרת החינוכית ומחוצה לה:

בעקבות הטכניקות שנלמדו חושבות בנות הקורס על המצאות נוספות, לדוגמה: משחק חדש שהמציאו להפסקה "המצאנו אותו בטכניקת it's not enough" הן אומרות, או "יש לי רעיון למה ששאלנו בכיתה". הקורס הוא משמעותי גם מבחינת הרלוונטיות לתלמידים וגם מבחינת הפרקטיות שלו והיותו כלי עבודה בתחומים רבים נוספים לא רק בקבוצת "אמירים".

נימה אישית:

"אני חולם על בית-ספר שבו אפנה לילדים במסדרונות או בחצר בית-הספר ואשאל: מה השאלה המעסיקה אתכם? והם ידעו להשיב לי" (פרקינס). החלום הזה הולך ומתקרב אלינו. אני מוצאת את עצמי לא פעם עוברת במסדרונות בית-הספר ושומעת את התלמידות מכיוונים שונים קוראות לי ומבקשות לספר על הרעיונות להמצאותיהן.

שם הקורס: מספרי סיפורים

קורסי השיפה

קורסי העמקה

חקר מכון תוצר

חברתי-ערכי

מודלים בית ספריים

ימי שיא

מחוז: תל אביב

שם בית-הספר: "רבין"

יישוב: נתניה

שם מנהל בית-הספר: אסף לוי

שם המורה: זיוה איתח

שם מובילת המצוינות הבית-ספרית: מריה דמסקי

אוכלוסיית היעד: שכבת כיתות ד'

שנה: תשע"ז

שם אשת הקשר: מריה דמסקי

כתובת דואר אלקטרוני ליצירת קשר: zivaatia@gmail.com

שם המדריכה: מירי ישי

רציונל הקורס והמטרות:

לספר סיפורים - זו פעילות אוניברסלית, אמנות עתיקת יומין וגם צורת החינוך הקדומה ביותר. מאז ומעולם סיפרו אנשים סיפורים כדי להנחיל את המורשת התרבותית ואת ערכי החברה לדורות הבאים. מבחינה זו, המורים של ילדינו הם מספרי הסיפורים של ימינו.

לפיכך, מטרות הקורס הן: הכרת סוגות ספרותיות שונות - סיפורי עם, אגדות, מעשיות ומשלים, היכרות עם חברות ותרבויות שונות באמצעות סיפורים מרחבי העולם, פיתוח הבנת מבנה הסיפור ויישומה של הבנה זו בכתיבה ובהיגד, התנסות בכתיבה, שכתוב וייצוג חזותי של נרטיב בסביבה דיגיטלית, שיפור ההבעה בעל-פה עם פיתוח מודעות לשימוש בקול, בהבעות פנים ובתנועות גוף. קידום היכולת להגיב לדברי אחרים באופן הולם ולתת משוב ענייני ובונה. חיזוק היכולת והביטחון לדבר בפני קהל, ויצירתה של קהילת קוראים שחבריה חולקים את סיפוריהם ומקשיבים לזולת בכבוד ובסבלנות.

תיאור תהליכי ההוראה-למידה בקורס:

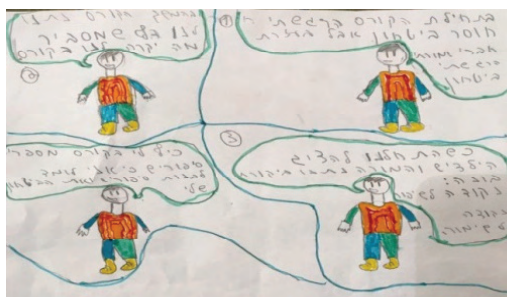
תלמידי כיתה ד' המשתתפים בקורס נחשפו למגוון רחב של יצירות ספרותיות באמצעות קריאה והאזנה. הם הכירו סוגות שונות ולמדו על מבנה הסיפור ועל אפיון הדמויות. משימתם המרכזית של התלמידים הייתה להעביר טקסט מן השפה הכתובה לשפה הדבורה תוך שימוש יעיל ומושכל בקול ובגוף. פעולת ההיגוד ביטאה את ההבנה שנרכשה ביחס לעלילה ולנפשות הפועלות וגם פרשנות אישית ויצירתית לטקסט. התלמידים תרגלו את הגדת הסיפור וגם אימנו זה את זה בזוגות ובקבוצות, תוך מתן משוב ממוקד ובונה. בסופו של התהליך סיפרו התלמידים את סיפוריהם במליאה בפני מנהל ביהמ"ס, הורים ומדריכת "אמירים". בקורס שולב גם תחום התקשוב על מנת להעמיד לרשות התלמידים אמצעי ביטוי נוספים ולעודד למידה פעילה ורפלקטיבית.

מעגלי השפעה ושייכות בעקבות הקורס במסגרת החינוכית ומחוצה לה:

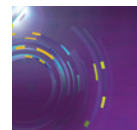
תוצר הקורס היה תלקיט שסיכם את תהליך הלמידה והציג את תוצריו הכתובים והחזותיים, וכן, הקלטה של התלמידים ותרומת דיסק עם התוצרים שנכתבו ל"ספרייה לעיוורים" בנתניה.

נימה אישית:

התלמידים מצאו את עצמם מתרגלים, יושבים זה עם זה, נותנים משוב עם ביקורת בונה, נקודה לשימור ונקודה לשיפור על מנת שבינו שניתן גם להשתפר ולהתקדם בכל שלב. כל תלמיד כתב רפלקציה בתום כל שיעור, וכן נרשמה הצלחה רבה משום שכל התלמידים - הציגו והצליחו לעמוד בפני קהל גם אם היו כאלה שבתחילת התהליך חששו מאוד.

מפי אחד הילדים בקורס

שם הקורס: **אמנות**

מחוז: **תל אביב**

שם בית-הספר: **צייטלין**

יישוב: **תל אביב.**

מנהל בית-ספר: **שמעון אש**

שם המורה: **רינת טואיטו יפת**

שם מובילת המצוינות הבית-ספרית: **חנה פרידמן**

אוכלוסיית היעד: **כיתה ז'**

שנה: **תשע"ז**

שם אשת הקשר: **רינת טואיטו יפת**

כתובת דואר: **dorinet.012@gmail.com**

שם המדריכה: **פלורית פיירוז**

רציונל הקורס ומטרות:

היכרות עם תנועות אנטי ציוריות במאה ה-20 ועם תנועת הדאדא בפרט ועם ההיסטוריה של הצילום. חשיפה של התלמידות לאמנים שפעלו בסגנון זה: מאן ריי, מהולי נאז', דגנית ברסט, מיכאל פלומן ועוד. עבודה במעבדת צילום והתנסות בסדנה בהשוואה בין פעולה אקראית למובנית ומתוכננת.

תיאור תהליכי הלמידה בקורס:

בראשית הסדנה הוצגה לתלמידות התיאוריה הרעיונית של אמני הדאדא, והאופן שבה היא באה לידי ביטוי בעבודת הצילום ובפרט ביצירת הפוטוגרמה (פוטוגרמה - רישום באור - תמונה הנוצרת על-ידי חשיפת נייר או סרט לאור. כל צילום הוא סוג של פוטוגרמה. אך ניתן ליצור פוטוגרמות גם שלא באמצעות מצלמה, אלא על-ידי הנחת חפצים על נייר רגיש לאור). הבנות בקורס התנסו בעקבות רעיון האקראיות העולה מתוך תפיסה זו בצילום חפצים בגדלים שונים, שקופים, אטומים, ובעלי מרקמים שונים. בהמשך הפכה הפעולה האקראית למתוכננת. מטרתה ליצור עבודת פוטוגרמה גדולה המתחילה ראשית כול בנושא (למשל: עיר, רחוב, דיוקו וכד'). יש צורך לחשוב מראש על גודל, על חומרים ועל חפצים שבעזרתם ניתן יהיה ליצור אשליה של קו, צורה ומרקם שמהם בנוי הנושא הנבחר. לאחר חשיפה של אור לכל חלקי העבודה והדפסתם, התחברה העבודה לעבודה אחת גדולה (ראו צילומים מצורפים).

נימה אישית:

קורס זה ראשיתו בהיכרות עם ההיסטוריה של האמנות והצילום, חשיפה של התלמידות לאמנים עכשוויים דרך העיסוק בפוטוגרמה. אך לא פחות מכך, קורס זה מבקש לחשוב על ההבדלים בין יצירה אקראית למתוכננת. כיצד יש לפתח רעיון בתהליך עבודה ארוך. וזאת, כדי שיצליחו לבנות שפה חזותית ותודעה יצירתית אישית וייחודית הנוצרת מתוך הנרטיב שלהם והמשמעויות החשובות בעבורן.

מתוך השלב הראשון במעבדה, עבודה עם חומרים אקראיים

שם הקורס: לעוף על כנפי הדמיון

קורסי השיפה

קורסי העמקה

חקר מכון ויצמן

חברתי-ערכי

מודלים בית ספריים

ימי שיא

מחוז: מרכז

שם בית-הספר: א"ד גורדון

יישוב: חולון

שם מנהלת בית-הספר: עמיס רות-יעקובי

שם המורה: מיטל סולומון

שם מובילת המצוינות הבית-ספרית: ורד קרמר

אוכלוסיית היעד: תלמידי כיתות ג'-ד'

שנה: תשע"ז

שם אשת הקשר: מיטל סולומון

כתובת דואר אלקטרוני ליצירת קשר: meital.solomon81@gmail.com

שם המדריכות: בתשע"ז- ורד כהן, בתשע"ז - אלה לוי

רציונל הקורס והמטרות:

במהלך שנת הלימודים תשע"ז נחשפו ילדי תכנית "אמירים" לעולם הספרות העוסק בתחום הדמיון והפנטזיה. החשיפה לעולם זה הייתה הדרגתית ובאמצעים מגוונים. הקורס אפשר לילדים לחשוב באופן יצירתי על-אף שלפעמים נתקלו במחסום בחשיבה יצירתית אך כאשר נפרצו המחסומים נולדו רעיונות חדשים וקסומים. במהלך הקורס הדגשתי גם היבטים ערכיים-חברתיים ורגשיים, לדוגמה: הילדים לומדים לזהות בעצמם כוחות-על מחד-גיסא, ושדונים מאידך-גיסא - פעילות זו מאפשרת באמצעות כלים של ספרות ושל פנטזיה לגלות מודעות עצמית, להעצים ולגלות יכולת ויסות של רגשות ושל התנהגות.

תיאור תהליכי ההוראה-למידה בקורס:

אמצעי הלמידה בקורס מגוונים: הבעה בכתב ובעל-פה, בהיבט החזותי - יצירת דמויות ומשימות גרפיות נוספות, ובהיבט החברתי - פעילויות בכיתה בנושא הספרים והדמויות. הנושאים בקורס, לדוגמה: יצירת פאזל משותף בנושא מסוים, יצירת דיאגרמות, לוחות תכנון, הזמנות, ציר זמן, צפייה בסרטים ודיון על ההבדלים בין הסרטים לספרים הקלאסיים, יצירת "דרכונים" המלווים כל תלמיד ותלמידה במסעם אל העולם עם כל סיפור וסיפור. בנוסף, נעשה בתהליך הלמידה שימוש רב בכתיבה ובעריכה. התלמידים למדו לחפש מקורות מידע מגוונים, גילו עצמאות ויכולת לנתח תכנים באופן מעמיק.

מעגלי השפעה ושייכות בעקבות הקורס במסגרת החינוכית ומחוצה לה:

בעקבות הקורס יצא לאור ספר דיגיטלי שהתלמידים עיצבו, כתבו וערכו.

נימה אישית:

הילדים נהנים מאוד לגלות על עצמם דברים חדשים ולהתוודע אל תכונות שונות בעצמם דרך מושגים של כוחות-על ושדונים. השילוב של מושגים אלו בהקשר ללמידת טקסטים פנטסטיים קלאסיים ומודרניים, מזמן הרפתקאות רבות וחוויות בכתיבה ובעריכה באפליקציות שונות, ביצירה, בחקר מדעי ובהתנסות במחקרים בכימיה/אלכימיה.

שם הקורס: משדרים על הגל

מחוז: צפון

שם בית-הספר: ארליך, טבריה

יישוב: טבריה

שם מנהל בית-הספר: ששון טינה

כיתה: כיתה ה'

שנה: תשע"ז

שם המורה: אדוה גוזלן

שם אשת הקשר: אדוה גוזלן

כתובת דואר אלקטרוני ליצירת קשר: stopmarket11@gmail.com

שם המדריכה: סמדר אלימלך

רציונל הקורס ומטרות:

בקורס זה נחשפו התלמידים למשמעות המושג **גל** במגוון נקודות המבט שלו - החל מגל כתנועה פיזית, כתופעת טבע, ומבחינה מדעית-פיזיקלית. לאחר מכן נחשפו התלמידים לתבונה האלוקית שבאדם וביצירותיו השונות ולפיתוחים הטכנולוגיים תוך שימוש בידע שרכשו בהקשר לגל. התלמידים הכירו שמות של חוקרים ואת תרומתם למדע ולאנושות.

טיפוח תרבות של מצוינות ושאפיפה למיצוי אישי וקבוצתי. לחשוף את התלמידים לעולם ידע חדש תוך שימוש במיומנויות למידה חדשניות ובפיתוח חשיבה מסדר גבוה. למידה והעמקה בנושא גלים בתחומי דעת שונים כמו גיאוגרפיה, מדעים, רפואה, טכנולוגיה בדגש על למידה בדרך חקרנית.

תיאור תהליכי הוראה למידה:

הקורס עוסק בנושא גלים בעולם הסובב אותנו. החל מגלים כתופעת טבע ימית ועד לגלים כתופעת טבע מרחבית טכנולוגית. במסגרת הקורס למדו התלמידים מהו **גל ימי** וכיצד נוצר, מהם התנאים הפיזיים, גיאוגרפיים ואקלימיים, ליצירת גלים, וכיצד תנאים אלו משפיעים על הגובה, על העוצמה ועל התנועה של הגל. הכרנו בדרך פעולה חקרנית מקומות ייחודיים בכדור הארץ שאליהם נוהרים גולשי הגלים כדוגמת הוואי וקוסטה ריקה. מהי הייחודיות באזורים אלו בזיקה לגלים? מנקודה זאת יצאנו ל**גלים בשיער** - כיצד הם נוצרים ודנו בהיבט הפיזיולוגי ואף הגנטי. המשכנו לגלים באוויר - **גלי קול** - הכרת אורך גל הקול, אופי מעברו, מעבר הגל דרך חללים שונים כמו חללים מימיים, אוויר. המונח מהירות הקול והשוואתו למהירות האור. שימוש של בעלי החיים בגלי הקול כדוגמת עטלף, דולפין, לווייתן והידע שהפיק האדם מהתבוננות בבעלי חיים אלו ובפעולתם ויישומם במכשור טכנולוגי כדוגמת סונאר. בסיכום תהליך החשיפה חקרה כל קבוצה מכשיר המנצל את גלי הקול בלמידת עמיתים ושיתפה בידע החדש שרכשה. המכשירים הם: אולטרה-סאונד, דופלר, פקסימיליה. הילדים למדו על **גלי מיקרו** - על מגלה הגלים ג'יימס קלרק מקסוול, על אופיים בשונה מהגלים שעליהם למדו עד כה, וכן על מכשירים טכנולוגיים שיש בהם שימוש בגלים אלו כדוגמת: תנור, מיקרוגל, פלאפון, מכ"ם.

הקורס הוא בשלב החשיפה. בשנת הלימודים הבאה אנו מתכוונים להמשיך אותו, להעמיקו להתמקד בגלי רדיו. נלמד את אופי המקצועות ואת תחומי הפעולה והאחריות של האנשים העובדים ונמצאים בתחנת הרדיו. השאיפה היא להקים תחנת רדיו בית-ספרית שתשמש את כלל ילדי בית-הספר בהובלת תלמידי אמירים.

מעגלי השפעה ושייכות:

במהלך הלמידה נשתמש במשאבי למידה מגוונים, בהקשר לפיתוח טכנולוגי - מכשור רפואי, בעקבות הידע שנרכש בנושא בעזרת מרכז בריאות קופת חולים כללית.

נימה אישית:

לחיות לאור העקרונות, ללכת בעקבות החלומות. הקורס "משדרים על הגל" מביא איתו רצף של למידה בפיזיקה, במדע ובטכנולוגיה. התלמידים רכשו ידע בכל הקשור לגלים. אני כמורה עברתי יחד עם התלמידים תהליך של העשרת הידע בתחום בשילוב פדגוגיות חדשניות שמתאימות לתלמידים מצטיינים. בכל יחידת זמן היה מרתק ומפעם לראות את התלמידים ניגשים ללמידה בחדווה ובשמחה, לראות את האור בעיניהם ואת ההתרגשות כאשר הם גילו והבינו דברים חדשים. זכות נפלה בחלקי להוביל קורס זה ולהיות שותפה ללמידה יחד עם התלמידים.

שם הקורס: בעיות אקטואליה באיכות הסביבה

קורסי השיפה

קורסי העמקה

חקר מכון תוצר

הברתי-ערכי

מדלים בית ספרים

יקוי שריא

מחוז: צפון

שם בית-הספר: אופקים

יישוב: מרחביה

שם מנהלת בית-הספר: אפרת שגב

שם המורה: רוחלה מטלון

שם המובילה מצוינות בית-ספרית: רוחלה מטלון

אוכלוסיית היעד: שכבת ה'

שנה: תשע"ד- תשע"ו

שם אשת הקשר: רוחלה מטלון

כתובת דואר אלקטרוני ליצירת קשר: matalonr003@gmail.com

שם המדריכה: חגית חסדאי

רציונל הקורס והמטרות:

הנושא מזמן עיסוק בנושאים אקטואליים ורלוונטיים לחיי התלמידים, מעודד פיתוח חשיבה ביקורתית וחשיבה מסדר גבוה, הצגת שאלות, הסקת מסקנות, הצגת טיעונים. טיפוח עבודת צוות ושיתוף פעולה.

תיאור תהליכי ההוראה-למידה בקורס:

בשנה הראשונה ללמידה בכיתה ד' בתכנית אמירים למדו התלמידים בקורס העוסק באיכות הסביבה. בשנה השנייה, על-פי מודל רנזולי, עברנו לשלב ההעמקה, ובמהלך הלימוד התלמידים התבקשו לעסוק בעבודת חקר משותפת. אנו עוסקים בה בית-הספר במשך שלוש שנים, ובשנה השנייה בוחרים בכל פעם נושא אקטואלי המתקשר לתחום ובודקים את השפעתיו. בשנת 2014 עסקנו בהקמת רכבת העמק, בשנת 2015 עסקנו בנושא הקמת שדה תעופה נוסף בעמק, ובשנת 2016 עסקנו באפשרות של הקמת מפעל פרוטרום בעמק. בכל שנה מתחלקים התלמידים לקבוצות עניין. לדוגמה, בשנה של הקמת שדה התעופה חקרו קבוצות אחדות את הנושא מהיבטים שונים: מחפשי עבודה, אנשי איכות הסביבה, אנשי משרד התחבורה וכו'. כל קבוצה בחנה את הנושא והציגה אותו מנקודת מבטה. במהלך הלמידה למדו התלמידים על הנושא ממקורות מידע מגוונים כמו האינטרנט, שלחנו שאלונים לאנשים מתאימים, ערכנו סיורים ושמענו הרצאות ממומחים. לדוגמה, בשנה שבה עסקנו בהשפעת רכבת העמק, הלכנו למשרדי הרכבת ושמענו הרצאה מפי אחד המהנדסים. את כל הנושא הצגנו באתר אמירים בבית-הספר.

הרצאה של צפירי מינצר בנושא האפשרות להקמת שדה תעופה בעמק

מעגלי השפעה ושייכות בעקבות הקורס במסגרת החינוכית ומחוצה לה:

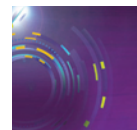
הנושאים שנידונו בקורס הם אקטואליים וליוו את עולם הילדים והמבוגרים באותה תקופה. הדיון הוא חלק מהעולם האמיתי. התלמידים עירבו את עולם המבוגרים, למדו ממנו ולימדו אותו.

נימה אישית:

בעבודה הקבוצתית חשוב בעיניי לעבוד על נושאים אקטואליים מעולמנו. היה מעניין לראות עד כמה הילדים בקיאים בעולם המבוגרים. הלמידה הייתה מעניינת, מאתגרת ושווה.

רכבת העמק

שם הקורס: סדנאות באתיקה רפואית וזכויות

מחוז: צפון

שם בית-הספר: חטיבת ביניים "היובל"

יישוב: רמת ישי

שם מנהלת בית-הספר: שרה וקנין

שם המורה: ד"ר גילה יעקב

שם מובילת המצוינות הבית-ספרית: ד"ר גילה יעקב

אוכלוסיית היעד: כיתה ח'

שנה: תשע"ז

שם אשת הקשר: גילה יעקב

כתובת דואר אלקטרוני ליצירת קשר: gilayak@gmail.com

שם המדריכה: חגית חסדאי

רציונל הקורס:

הטכנולוגיות הרפואיות מתקדמות בקצב מהיר ועבודת הרופא נעשית בסביבה עתירת טכנולוגיה. לשינוי זה השלכות על יחסי מטפלים- מטופלים ועל אופי הטיפול הרפואי כמו גם, על שאלות של שוויון וצדק בהקצאת משאבים במסגרת רפואית. במסגרת תכנית "אמירים" נערכים מפגשים המכונים "זמן אמירים", שבהם מתנסים הלומדים במתודות הוראה מגוונות (הצגה של סיפורי דילמה, עבודה לזיהוי ערכים אישיים באמצעות קלפים, צפייה בסרטונים כגורמים מעוררים לדיונים ועוד). מלבד אלה, מעודדים את הילדים להציג בקבוצה נושאים בהקשר לאתיקה ולמוסר. בשיתוף פעולה עם הרשות המקומית המממנת הסעות לסיורים הלימודיים ובתמיכה חמה של מנהלת בית-הספר נחשפים התלמידים ללמידה בין-תחומית הכוללת רפואה - טכנולוגיות רפואיות ואתיקה. חשיבות רבה נודעת לפן הערכי המלווה את ההתפתחות האנושית ולגיבוש זהותם של התלמידים כאזרחים פעילים, אחראים ומוסריים, כי ילדים מצטיינים הם חוד החנית של קידום החברה,

מטרות בציר תוכן (קוגניטיביות):

מרכיב תיאורטי - היכרות עם תיאוריות מוסריות, עם תיאוריות באתיקה מקצועית רפואית ועם מסמכים מכוננים כמו שבועת היפוקרטס, אמנת הלסינקי, הכרזה לכל באי עולם בדבר זכויות האדם ועוד.

מרכיב התנסותי - ליבון ודיון בדילמות מוסריות המלוות עשייה של רופאים בעידן של טכנולוגיה מואצת.

מרכיב השראה - מפגשים עם רופאים, ביקור במחלקה בבית-חולים, ביקור בפקולטה לרפואה.

מטרות בציר תהליך (חברתיות ערכיות):

- גיבוש קבוצת שווים לקיום דיונים
- היכרות מעמיקה ומכבדת עם חברי הקבוצה
- יכולת גיבוש טיעון והקשבה לטיעונים מגוונים
- פיתוח יכולת הקשבה ועבודת צוות

תיאור תהליכי ההוראה - למידה בקורס:

שותפי התכנית הם מנהלת בית-הספר, הרשות המקומית, הורי התלמידים וכן הפקולטה לרפואה בטכניון ובית-החולים רמב"ם בחיפה. תוכני הקורס כוללים סוגיות באתיקה רפואית ודגש על ההיבט הערכי של הטיפול הרפואי. ההוראה היא בעיקר סדנאית וכוללת הפעלת הלומדים בחקר, בעבודת צוות, בלמידה עמיתים ועוד. במהלך השנה מתקיימים שני מפגשים בבית-החולים רמב"ם בחיפה ובפקולטה לרפואה בטכניון. בנוסף, מגיעים למפגש עם התלמידים גם הורים בעלי תחומי עיסוק רלוונטיים ומרצים אורחים.

הלמידה מזמנת עיסוק במיומנויות חשיבה מסדר גבוה, עיסוק בדילמות, שיח טיעוני ופיתוח חשיבה ביקורתית, ולכן היא מתאימה מאוד לעבודה עם התלמידים המצטיינים.

מעגלי השפעה ושייכות בעקבות הקורס במסגרת החינוכית ומחוצה לה:

משתתפי התכנית חברים בקבוצת ווטצאפ ייעודית שבאמצעותה הם מוזמנים לשלוח כתבות וסרטונים בתחומי אתיקה ורפואה ובהם מאותגרים מעת לעת על-ידי המורה. מלבד זאת, במחצית ב' של שנת הלימודים יובילו התלמידים בהנחיית המורה ובשיתוף המורה לאמנות ומתאמת ההשתלחות של בית-החולים רמב"ם מסע הסברה קהילתי לעידוד השתלחות איברים.

נימה אישית:

ההוראה בתכנית אמירים היא זכות גדולה ובצידה אחריות להעניק לתלמידים את המרב והמיטב. ומה אומרים הילדים?

"אני מאוד אוהבת את 'אמירים', כי אני סקרנית ואוהבת ללמוד דברים חדשים. אתיקה רפואית מאוד מעניינת אותי והמפגשים נותנים לי המון ידע ומעשירים אותי".

"אני לומדת כל פעם דבר חדש ומגלה נושא שאותו לא הכרתי. אני מתרגשת בכל פעם מחדש להגיע וללמוד משהו חדש בדרך היצירתית והחזונית שגילה ממציאה. ואני רוצה לומר על זה תודה".

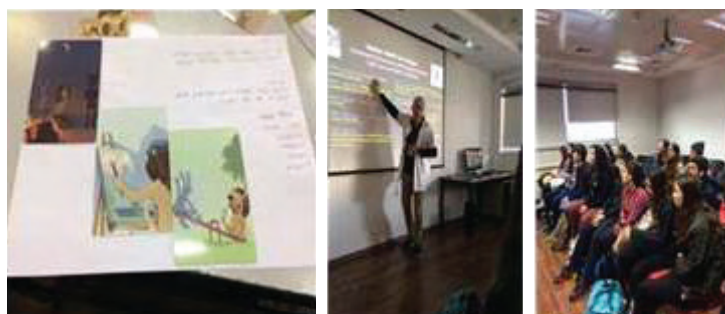
"בתכנית אמירים העלינו המון דילמות שגרמו לי לתהות ולבנות את התשובה שלי. עשינו פעילויות שגרמו לנו לחשוב מחוץ לקופסה מה שהפך את המצוינות לפעילות ששווה להישאר בשבילה עד שעה מאוחרת בבית-הספר".

"אני אוהבת את המפגשים משום שהם מתנהלים בקבוצה קטנה ולכל אחד יש ביטוי אישי. אני אוהבת את הדיונים שלנו בגלל הרמה הגבוהה, והם מאוד מעניינים. אני אוהבת את נושא האתיקה הרפואית כי הוא עוזר לנו להבחין ערכים חשובים. אני נהנית מאוד במפגשים ומקווה שהם יימשכו בשנה הבאה".

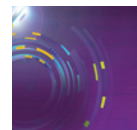
"לדעתי, תכנית אמירים היא תכנית חשובה מפני שהיא מפתחת חשיבה, מלמדת ונותנת לנו כתלמידים אפשרות להעשיר את הידע בנושאים רבים ומגוונים. בנוסף, הדבר הטוב בתכנית לדעתי הוא, שהחשיבה והלמידה היא משותפת ומאפשרת שיח מעניין שבו כל אחד מביע את דעתו בנושא מסוים ושומע את דעותיהם של האחרים".

גולת הכותרת במחצית א' היה הביקור בבית-החולים רמב"ם ובפקולטה לרפואה. בבית-החולים נפגשו התלמידים עם הורים לחינוק שנולד עם חך שסוע והתוודעו לשאלות האתיות והמקצועיות המלוות את הטיפול בו. בפקולטה לרפואה ביקרו התלמידים במעבדת מחקר של תאי גזע ושמעו על אתגרי המחקר הרפואי בתחום זה.

במחצית ב' מתמקדת התכנית בנושא השתלחות איברים וכוללת פרויקט קהילתי שאותו יובילו התלמידים לעידוד השתלחות איברים.

הרצאה בנושא השתלחות איברים

שם הקורס: ארכיאולוגיה

מחוז: מנח"י

שם בית-הספר: נעם פסגת זאב

יישוב: ירושלים

שם מנהל בית-הספר: אבישי פרינץ

שם המורה: מאיר קלינמן

שם המובילה מצוינות בית-ספרית: הילה אדרי

אוכלוסיית היעד: יסודי, כיתה ה'

שנה: תשע"ז

שם איש הקשר: אבישי פרינץ

כתובת דואר אלקטרוני ליצירת קשר: noamboypz.manhi.org.il

שם המדריכה: יוספה קטן

רציונל הקורס והמטרות:

מטרת הקורס לחשוף את הילדים לשרידי המורשת התרבותית של הארץ, לטפח את המודעות לשמירה על עתיקות הארץ, להתנסות ולהכיר את מדע הארכיאולוגיה על תחומיו. מטרה נוספת שהתפתחה במהלך הקורס הייתה הנגשתו לתושבים הגרים בסביבה עם מתן הסברים על-ידי תלמידי אמירים.

תיאור תהליכי ההוראה-למידה בקורס:

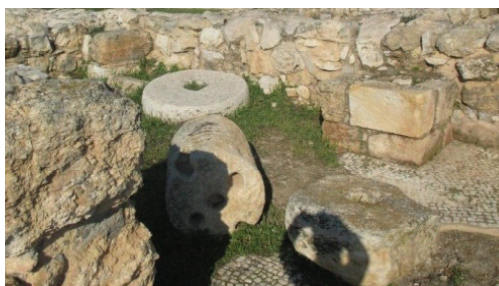
התכנית מועברת בצורה חווייתית ומאתגרת. השיעורים כוללים: חקר בנושא נבחר, מפגש עם ממצאים ארכיאולוגיים, שימוש באמצעי עזר שונים, משימה אישית וקבוצות למידה, התנסות בהכנת תוצרים מחומרי גלם שונים. כל תלמיד מתנסה בחפירה ארכיאולוגית פעילה ובהנגשת המקום עם הסברים לקהילה.

מעגלי השפעה ושייכות בעקבות הקורס במסגרת החינוכית ומחוצה לה:

ההשפעה מורגשת בתוך קבוצות אמירים, בקרב כלל תלמידי בית-הספר, צוות ההוראה, ההורים והשכנים בשכונה. ה"אתר" שעליו למדנו ואותו טיפחנו היה קיים, <http://www.inn.co.il/News/News.aspx/30097> כתבה על הקורס ועל חשיפת האתר הארכיאולוגי בעיתון.

נימה אישית:

הזרקור שמאפשר האתר בעקבות הפעילות משפיע על מעגלים רבים. למדנו ש"האוצר מונח לפעמים ממש מתחת לאף". ראוי לשמר וללמוד על העבר כדי שאנחנו בהווה וגם בעתיד נדע.

תמונות המייצגות את העשייה

שם הקורס: תיפוף גוף כמקצב החיים

קורסי השיפה

קורסי העמקה

חקר מכון תוצר

חברתי-ערכי

מודלים בית ספריים

יקי שריא

מחוז: מרכז

שם בית-הספר: שדות איילון

יישוב: בית חשמונאי

שם מנהלת בית-הספר: אהובה פוקס

שם המורה: ליאל שמש אורן

שם המובילה מצוינות בית-ספרית: נעה גפן

אוכלוסיית היעד: שכבה ה'

שנה: תשע"ז

שם אשת הקשר: ליאל שמש אורן

כתובת דואר אלקטרוני ליצירת קשר: liel_sh@yahoo.com

שם המדריכה: איריס אזולאי

רציונל הקורס והמטרות:

הבניית הקשר שבין הקצב (תיפוף גוף) ללמידה (מתמטיקה) היא שילוב בין שני עולמות אשר יכולים לתרום ולפתח האחד את האחר. המטרה היא להיעזר "בגופנו", ככלי מוחשי ואינטואיטיבי שבאמצעותו נביא את התלמיד ללמידה משמעותית.

לקורס מטרות שונות: הבניית מושג חדש, חשיפה לתוכן חדש, טיפוח חשיבה יצירתית על-ידי התנסות חווייתית בתיפוף גוף ובמקצבים השונים, תוך חשיפה למגוון תרבויות וסגנונות ריקוד בדגש על דרכי הביטוי בהם. בנוסף, פיתוח חשיבה מתמטית דרך תיפוף גוף, התנסות בחקירה ובפיתוח יכולת של לומד עצמאי, תוך הגברת המוטיבציה ללמידה, לסקרנות ולעניין, פיתוח יכולת לבטא רעיונות חדשים בהתנסות באסטרטגיות למידה חדשות, בטיפוח מצוינות אישית-התמדה, הכרה ביכולות האישיות של התלמיד ואחריות. בתחום החברתי: יצירת שיתוף פעולה בין חברי הקבוצה, סובלנות והכרה באחר, תוך פיתוח יכולת הקשבה, עמידה מול קהל וקבלת משוב מחברי הקבוצה.

תיאור תהליכי ההוראה-למידה בקורס:

לאורכו של הקורס יחקרו התלמידים את המושג "קצב", מהו קצב וכיצד ניתן להיעזר בו, מה ניתן ללמוד מתוך הקצב ובאמצעות הקצב, ועוד. בקורס זה לומדים התלמידים על מקורותיו ועל השימושים השונים של קצב בעבר ובהווה וכן בתרבויות השונות. התלמידים נחשפים למאמרים ולמחקרים מקצועיים בנושא, מתנסים בסדנאות, וכמו כן, יצפו במופע תיפוף גוף, יעלו רעיונות כיצד הקצב (תיפוף גוף) שעליו למדו ובו התנסו יכול להשפיע ולתרום לאופן הלמידה שלנו, לצרכים של הלומד ולקידום הבנת התכנים הנלמדים.

מעגלי השפעה ושייכות בעקבות הקורס במסגרת החינוכית ומחוצה לה:

הידע שאותו רכשו התלמידים בקורס יופץ במהלך יום שיא. התלמידים יציגו את הידע שרכשו בפני תלמידי בית-הספר, כפי שלמדו ותרגלו - למידת המתמטיקה באמצעות תיפוף גוף שפותחה בקורס. נושא הקורס הוא משמעותי ויכול לשמש השראה לפיתוח תכנית לימודים המתאימה להוראה בבית-ספר וליצירת השפעה על אופן הלמידה כיום.

נימה אישית:

הקורס הוא מיוחד ומאפשר לתלמידים יציאה "מהקופסה", פיתוח חשיבה יצירתית אשר יכולה להביא להצלחה גדולה בלמידה וכן בתחושת המסוגלות בקרבם. אני מאמינה, ששיווק והפצת התכנית יחזקו אצל התלמידים את הביטחון העצמי שלהם ואת היכולת שקיימת בקרב כל אחד ללמוד ולפתח רעיונות בכל נושא.

אחת מסדנאות תיפוף גוף

חקירת מושג "הקצב" על-ידי התלמידים במרחב בית-הספר

שם הקורס: טעמו של הטבע

מחוז: מרכז

שם בית-הספר: "צאלון"

שם מנהלת בית-הספר: הגב' בראל רונית

יישוב: באר יעקב

כיתה: שכבת ד'

שנה: תשע"ז

שם המורה: יפעת כהן

שם מובילת מצוינות בית ספרית: יפית סמדר

כתובת דואר אלקטרוני ליצירת קשר: yafitsma@gmail.com

שם המדריכה: קרן שיליאן

רציונל הקורס ומטרות:

"טעמו של הטבע" הוא נושא המעלה סימני שאלה מעצם שמו, ועל כן באופן טבעי נתפס הקורס כמזמין את התלמידים לחקירה. הקורס חושף את תלמידיו ללמידה סביב המושג "טעם הטבע" - בבחינת טעמי הטבע בראייה מדעית, מול טעמי הטבע ברוח תפיסת האדם המשתנה על-פי רוח הזמן והמקום, בהיבט התרבותי, בהיבט החברתי ובהיבט האישי.

הקורס חושף ומחבר את התלמידים לעולם הטבע "ישן אל מול חדש" דרך חקירת עולם המזון בטבע בצורה התנסותית וחוויתית. במהלך הקורס עולות שאלות על אודות תפיסת האדם את השפעת מרכיבי המזון על המוח ועל החושים שלנו. כידוע, בימינו בתקופת המודרניזציה, מרבית בני האדם בוחרים את מזונם על-פי כמות, נראות, ריח וארומה של משקאות ושל מאכלים.

הקורס הוא מעין "מעבדת התנסות" שבה נבחנים מרכיבי המזון השונים (תבלינים, מלחים וסוכרים) ומקדם את המטרות הבאות:

- חשיפת התלמידים לנפלאותיהם וליתרונותיהם של מרכיבי מזון שונים מן טבע
- חקירת סגולותיהם של מרכיבי המזון בטבע והקשרם לבריאות גופנו
- פיתוח מודעות להשפעתם של מרכיבי המזון בהיבט הבריאותי
- למידה לצורך ולהפיק מידע באופן יעיל וממוקד

בעידן זה של תרבות המזון המעובד חשוב להבין את השלכות השימוש בו לחיוב ולשלילה, ולהעשיר את הידע וההבנה של התלמידים על תרבות הצריכה, במטרה להובילם לאורח חיים בריא. זאת, תוך שילוב ערכים מובילים של שימור המרכיב הטבעי של המזון ותכונותיו הטבעיות בחייו.

תיאור תהליכי ההוראה-למידה בקורס:

התלמידים לומדים במהלך השיעורים על אודות מגוון מרכיבים בטבע, השימוש המגוון בהם והשפעתם עלינו בחיי היום-יום. בתהליך זה לומדים לשאול שאלות, לחקור ולחפש תשובות במקורות רלוונטיים, להעלות השערות, לחוש, להריח, ולהבחין בדברים מזווית ראייה שונה מן הזווית הסטנדרטית - "התבוננות".

אנו לומדים מתוך צפייה בסרטונים, קריאת כתבות ומאמרים, והחשוב מכול - מהתנסות במבחני טעם וריח. בתהליך החשיפה לומדים התלמידים להביע את דעתם בצורה ברורה ומבדילים בין תיאור עובדה לדעה. יש שאנו דנים בהשפעות המלחים והסוכרים על הרכיבים וגם באלו אנו עורכים מבחני טעם ללא חוש הראייה.

מעגלי השפעה ושייכות בעקבות הקורס במסגרת החינוכית ומחוצה לה: היכרות

הקורס מלכד מאוד ומחבר את התלמידים לקבוצה המכירה ויודעת זה את "טעמו" של זה. בהמשך משתתפים ומציגים התלמידים בכיתות האם ונושאים כמה הרצאות בנושא "טעם הטבע". בסוף השנה יפיקו התלמידים לכל קהילת בית-הספר ספרון דיגיטלי "בטעם הטבע" עם הסבר על כל מרכיב / תבלין בתוספת המלצה בריאה.

נימה אישית:

ראשית אציין, כי הקורס "טעמו של הטבע" חידד נושא אשר היה בתודעתי, אך האיץ בהחלט את השימוש בידע אשר ברשותי כדי לדון עם תלמידיי בנושא המוצג.

תמונות המשקפות את תהליך הלמידה:

טעמו של הג'ינג'ר

לאחר חשיפה לרקע התיאורטי אודות צמח הג'ינג'ר היה לנו חשוב לחוות את טעמו ומרקמו של הג'ינג'ר.

התלמידים הכינו ג'ינג'ר יום לפני בתהליך של השרייה וסינון. ביום הטעימה דאגנו להביא את הג'ינג'ר המסונן, דבש, לימון ותה.

הילדים גילו עניין וסקרנות, היה להם חשוב להבין ולהרגיש את תכונותיו וטעמו באופן ממשי מעבר לכתוב במחקרים.

"טעמים של פולי קפה"

שם הקורס: מעצבות צעירות - קורס בתכנון ובעיצוב פנים

מחוז: מרכז

שם בית-הספר: שלהבת בנות

יישוב: שעלבים - נוף אילון

שם מנהלת בית-הספר: שולי דונר

שם המורה: צופית קייתי

שם מובילת מצוינות בית-ספרית: צופית קייתי

אוכלוסיית היעד: כיתות ה'

שנה: תשע"ז

שם אשת הקשר: צופית קייתי

כתובת דואר אלקטרוני ליצירת קשר: zofitk@gmail.com

שם המדריכות: בתשע"ז - יפעת מרקפלד, בתשע"ז - איריס אזולאי

רציונל הקורס והמטרות: מטרת קורס זה היא לחשוף בפני התלמידות את עולם העיצוב והמושגים העיקריים בו כדוגמת: צבע, אור וצל, חלל פרספקטיבה, נקודת מגז, קנה מידה והשימוש בו בסרטוט ובבנייה ועוד. היכרות עם עולם העיצוב תורמת לפיתוח הדמיון ולהרחבת האופקים באמצעות הכרת נושא חדש וחשיפה למעצבים, לאדריכלים ולאמנים. קורס זה מזמן התנסויות בבחירת תכנים לעיצוב, אשר תורמות לטיפול החשיבה היצירתית והעצמאית - כל אלו לצד טיפוח עבודה בצוות והתחשבות בדעת הזולת.

תיאור תהליכי ההוראה-למידה בקורס: דרכי ההוראה-למידה בקורס מגוונות וכוללות טיפוח חשיבה יצירתית באמצעות תרגילים, משחקים, וצפייה בסרטונים. בקורס נעשה שימוש במפות חשיבה למציאת הקשרים בין מושגים בעקבות חשיפה למאמרים, ובהוראת עמיתים באמצעות פרזנטציות, תוך מתן משוב לעבודות התלמידות. לדוגמה: כל תלמידה הציגה בפני הכיתה את הרעיון שלה לעיצוב כיסא, והתנהל דיון שאפשר שכלול והעמקה של הרעיון והצגת כיוונים חדשים. כסיכום לכל הנלמד קיבלו התלמידות משימה - לעצב כיסא לתלמיד בקונספט מסוים. לאחר מחשבה רבה ותכנון יצרו התלמידות מודלים יצירתיים של כיסאות מעוצבים לתלמיד. כאשר הוצגו העבודות הסופיות, ניתן משוב אשר מטרתו ללמוד הן מהצלחות והן מהטעויות, תוך שמירה על כבוד התלמידה המציגה. תכנון הכיסא ויצירתו היו מרכיב חשוב בקורס. התלמידות יישמו את התכנים שנלמדו בקורס והפעילו שיקול דעת באשר לחומרים המתאימים, לגודל הנכון, לפרופורציות הנכונות ולדיוק.

מעגלי השפעה ושייכות בעקבות הקורס במסגרת החינוכית ומחוצה לה: הכיסאות המעוצבים לתלמיד הוצגו בתערוכה בפני באי הקהילה בבית-הספר, כאשר ליד כל כיסא הונח הקלסר שכלל את תיעוד התהליך שעברו התלמידות מתחילת השנה ותיאור הרציונל המסביר את הרעיון שבסיס עיצובו של כל כיסא. הקורס תרם להבנת החשיבות של הפן הזה בחיינו. שמחתי לשמוע מהתלמידות שמאז שהן לומדות עיצוב, הן מתבוננות בצורה אחרת בכל מקום שבו הן מבקרות.

כיסא בהשראת עפרונות כתיבה

כיסא בהשראת מנורה (מסמלת בציורי הקומיקס רעיון)

כיסא בהשראת א' - ת'

נימה אישית: בקורס עברנו מסע, התלמידות ואני איתן. יחד עברנו תהליך של גיבוש כקבוצה המכבדת את חבריה. למדנו לחשוב אחרת, והתנסונו בתרגילים, בחידות ובמשחקים שנועדו לפתח "חשיבה מחוץ לקופסה" והתבוננות על המציאות מזווית אחרת. התלמידות נחשפו לידע חדש מתוך עולם התוכן שמצד אחד אנו חיים בתוכו, ומצד אחר טרם התעמקנו בו עד היום. הן משתמשות בידע הנלמד גם מחוץ לכותלי הכיתה, וזו ההצלחה האמיתית מבחינתי.

שם הקורס: חקר החלל בעידן המאה העשרים ואחת

קורסי השיפה

קורסי העמקה

חקר מכון ויצמן

הברתי-ערבי

מדעים בית ספרים

ימי שישי

מחוז: חיפה

שם בית-הספר: אלחכים

יישוב: כפר קרע

שם מנהלת בית-הספר: מוהדיה זחאלקה

שם המורה: זוסאן עתאמנה

שם מובילת מצוינות בית-ספרית: זוסאן עתאמנה

אוכלוסיית היעד: כיתה ה'

שנה: תשע"ז

שם אשת הקשר: מוהדיה זחאלקה

כתובת דואר אלקטרוני ליצירת קשר: schoolb.318576@gmail.com

שם המדריכה: פאטמה כבהא

רציונל הקורס והמטרות:

חקר החלל הוא מנוף לשלל גילויים, לפיתוחים, להמצאות, למחקרים ולטכנולוגיות המשולבות בחיי היום-יום של כל אחד ואחד מאיתנו. מסתבר, שחיינו היו אחרים לגמרי לו היינו מוותרים על טכנולוגיות החלל אשר סביבנו. האמצעים הטכנולוגיים שפותחו על-ידי האדם נמצאים בחלל משמשים אותנו בחיי היום-יום ולעיתים אף מצילים חיים. לפיתוחים הטכנולוגיים הקשורים לחקר החלל השפעה גדולה על חיי היום-יום שלנו. מטרת הקורס הן: חשיפת התלמידים לתכנים עדכניים בתחום חקר החלל ועידוד לסקרנות ולעניין שלהם בתחום זה, פיתוח מיומנויות של חיפוש מידע ברשת, טיפוח עבודה בצוות ועוד.

דרכי הוראה-למידה בקורס:

בקורס נעשה שימוש במגוון דרכים ליצירת אתגר ועניין: שימוש במקורות מידע מגוונים, הרצאות על-ידי אנשים מומחים, חקר חלליות אשר שוגרו לגופים במערכת השמש, השוואה בין חלליות, למידת עמיתים והוראת עמיתים על-פי קבוצות עניין, לדוגמה: הכיתה חולקה לקבוצות, כל קבוצה חקרה המצאה אחת בחלל אשר שימשה את האנושות, והציגה אותה בפני שאר הקבוצות, ביקור בפלנטריום ובמוזיאון מדע, שימוש בסרטוני מדע וסרטים של מדע בדיוני, משימות מתוקשבות, בניית דגמים והשתתפות בתחרויות לחקר החלל.

מעגלי השפעה ושייכות בעקבות המודל במסגרת החינוכית ומחוצה לה:

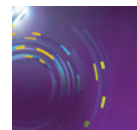
תלמידי "אמירים" גאים להיות שותפים בתכנית זו. הלמידה המעמיקה תסייע לתלמידים שלנו לפתח פוטנציאל חדש בחקר החלל שישירת את האנושות. השתתפנו בתחרות החלל על שם חיים רמון והגענו לשלב חצי הגמר. אנחנו מאמינים שהיוזמה תתרחב ותכלול שכבה נוספת בשנה הבאה.

נימה אישית:

התלמידים הביעו שביעות רצון רבה והרגישו שמצאו את המקום שאליו שאפו. יש להם מענה המתייחס אליהם באופן אינדיבידואלי ומעניק להם הזדמנות להגשים חלום.

תמונות מהעשייה בקורס

שם הקורס: בובה של קורס - תיאטרון בובות

מחוז: מרכז

שם בית-הספר: נווה דליה

יישוב: ראש העין

שם מנהלת בית-הספר: זמירה בן יוסף

שם המורה: סיגל ראש

שם המובילה מצוינות בית-ספרית: סיגל ראש

אוכלוסיית היעד: שכבה ד'

שנה: תשע"ז

שם אשת הקשר: סיגל ראש

כתובת דואר אלקטרוני ליצירת קשר: sigalrosh69@gmail.com

שם המדריכה: סיגל אריה

רציונל הקורס והמטרות:

קורס זה עוסק בתיאטרון בובות על היבטיו ותכניו השונים. חשיפת התלמידים לתחום המשלב בתוכו יצירה מעשית לצד פיתוח דמיון, פיתוח הבעה וחשיבה ביקורתית ויצירתית, מזמנת התנסויות חווייתיות. התנסויות אלו מאתגרות, תורמות להעשרת הידע בתחום התפתחות עולם תיאטרון הבובות, ומסייעת לילדים בפיתוח כישוריהם החברתיים ובהעצמת יכולתם האישית באמצעות הפעלת הבובות בצוות, בעקבות טקסטים שאליהם נחשפו וטקסטים מקוריים שיצרו.

תיאור תהליכי ההוראה-למידה בקורס:

ילדי הקורס נחשפים לסוגים של תיאטרון בובות, לתהליך ההתפתחות של עולם זה ול"מאחורי הקלעים" שלו. התלמידים לומדים להפוך טקסט סיפורי למחזה, מכינים באופן עצמאי את הבובות ויוצרים הצגות אשר עוברות תהליך של שיפור באמצעות משובים שהם נותנים ומקבלים האחד מהאחר, ומשם הם ממשיכים להתקדם וללמוד באופן עצמאי בהתנסות ובלמידה בקבוצה.

מעגלי השפעה ושייכות בעקבות הקורס במסגרת החינוכית ומחוצה לה:

ילדי הקורס נחשפים לעולם הקסום של תיאטרון הבובות ומתנסים בהפעלתו מול ילדי בית-הספר, החל מהפעלת בובות פשוטות ובהמשך בובות מורכבות יותר. הילדים מציגים לשכבות גן-ד ומעבירים פעילות בנושא לילדי בית-הספר על-פי ההתנסות שלהם בקורס. הילדים מיישמים חלק מהנלמד גם בשיעורים אחרים. בהמשך הקורס, בשנים הבאות ילמדו הילדים את הנושאים באמצעות חקר עצמאי, ויובילו תהליכים משמעותיים בבית-הספר שישפיעו על אוכלוסייתו.

נימה אישית:

ההנחיה בקורס אמירים שיפרה את איכות ההוראה שלי גם בשיעורים לכלל ילדי בית-הספר. מהוראה מסורתית, פרונטלית עברתי לשיח ולגירוי הילדים בשאלות מאתגרות ולמידה מתוך חשיבה, איסוף מידע, השערות וכד'...

ילדי "אמירים" מכינים בובות, עורכים חזרות ונותנים משוב להיצג

שם הקורס: היגיון באיגיון

קורסי השיפה

קורסי העמקה

חקר מכון ויצמן

הברתי-ערבי

מודלים בית ספריים

ימי שישי

מחוז: מרכז

שם בית-הספר: שריד

יישוב: רחובות

שם מנהלת בית-הספר: ורד שגב

שם המורה: עירית רוזנבאום

שם המובילה מצוינות בית-ספרית: קרן מזן

אוכלוסיית היעד: כיתה ד'

שנה: תשע"ז

שם אשת הקשר: עירית רוזנבאום

כתובת דואר אלקטרוני ליצירת קשר: ud1236@walla.co.il

שם המדריכה: אווה בן אליהו

רציונל הקורס והמטרות:

הקורס עוסק בהתנסויות בחשיבה מעמיקה, לוגית ויצירתית, מתוך מטרה לטפח את היכולת לפתור בעיות לא שגרתיות. בקורס מושם דגש על טיפוח מיומנויות חשיבה מסדר גבוה במהלך פתרון שאלות היגיון ויצירתן.

תיאור תהליכי ההוראה-למידה בקורס:

בקורס עוסקים בשאלות שאין להן תשובה חד-משמעית, המובילות לעקרון שביסוד שאלות בעלות הקשרים לוגיים. לדוגמה: הילדים לומדים להכיר את דריקלה (שהמציא את עקרון שובך היונים או עקרון המגרות) באמצעות הצגת שאלות, אוספים מידע ומעלים פתרונות לבעיות ולחידות שונות. בשלב הבא נחשפים הילדים לסיפורים עם עובדות שלא כתובות בסדר לוגי, ועליהם למצוא פתרון על-ידי סידור העובדות בסדר הגיוני אשר יסייע להם לפתור את השאלה. הילדים לומדים חידות בתחומים שונים, ובסופו של שלב זה הם מחברים חידה משל עצמם. בלמידה בקורס מתנהל תהליך של למידת עמיתים - כל אחד מציג את מה שלמד בפני חבריו ומקבל מהם משוב. הילדים לומדים לשמוע ביקורת בונה ואף לתת כזו.

מעגלי השפעה ושייכות בעקבות הקורס במסגרת החינוכית ומחוצה לה:

בסוף הקורס כל ילד יוצר ספר חידות המוצג בפני באי קהילת בית-הספר: הורים, מורים ותלמידים.

נימה אישית:

התלמידים מעידים, כי הקורס עוזר להם לפתור בעיות בחיי היום-יום, בבעיות שהם נתקלים בהן, ובכיתה בתחומי הלימוד השונים. הוא יוצר אצלם תהליכי חשיבה שונים מאלה שחוו - חשיבה מחוץ לקופסה, "אני חושב עכשיו אחרת".

שם הקורס: **אמנות סובבת עולם**

מחוז: **חיפה**

שם בית-הספר: **ממ"ד אפרים צמח**

יישוב: **טירת כרמל**

שם מנהלת בית-הספר: **מירה אלמליח**

שם המורה: **דליה כספי**

שם הרכזת והמובילה מצוינות בית-ספרית: **דליה כספי**

אוכלוסיית היעד: **תלמידי כיתות ד'-ה'**

שנה: **תשע"ז**

שם אשת הקשר: **דליה כספי**

כתובת דואר אלקטרוני ליצירת קשר: **dalia_kas@walla.com**

שם המדריכה: **רוחמה כהן**

רציונל הקורס והמטרות

מטרת הקורס היא העשרת התלמידים בידע עולם והרחבתו בתחומי דעת שונים ובין-תחומיים כמו היסטוריה, גיאוגרפיה, תרבות ואמנות. התלמידים נחשפים לארצות ולתרבויות שונות, ודרך האמנות לומדים ומעצבים עולם ומלואו. תוואי הלמידה והסקרנות נסללים החל מהחשיפה, הגירוי והעניין, הצגת השאלות, החיפוש, החשיבה ועד לגילוי ולחקר. הקורס משלב טכניקות ייחודיות לאמנות, הנגזרות מאופי התרבות והאמנות שאליהן נחשפים התלמידים.

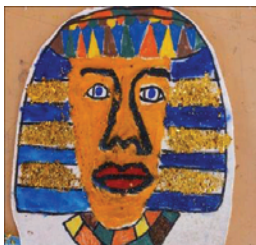
עולם המחר נשען על ההיסטוריה של האתמול, ובתהליכי ההווה נוצר עולם רב-גוני, עשיר, סקרן, צבעוני ויצירתי. כולנו סקרנים באשר לאחר, ודרך מנהלים, לבוש, מאכלים, מראות ותרבות יוצרים התלמידים עבודות המבטאות את העולם האחר עם פרשנות והבעה ייחודית להם. השונות מאחדת ומגבשת בבית-ספרנו המאכלס ילדים מאתיופיה, מהקוקז ועוד. דרך האמנות נוצרת תחושת קבלה וייחודיות של כל תרבות כחלק מפסיפס עשיר.

תיאור תהליכי ההוראה-למידה בקורס:

המשאבים האמנותיים בקורס זה מגוונים וכרוכים בחשיבה על התאמה לנושא ולאופי הארץ הנלמדת. נעשה שימוש במאגרי מידע, בתמונות, בטקסטים שונים ובמייצגים. הילד עובר תהליך של למידה משמעותית ויצירת הקשרים אותנטיים המעודדים סקרנות, יכולת לשאול ולחקור בדגש על פיתוח חשיבה יצירתית וביקורתית, ניתוח נתונים והבעת עמדה. מה שלומד הילד הופך ליצירה אישית שלו עם נגיעות ופרשנות משלו. התהליך והתוצר מניעים את הלימוד לחוות, לראות ולהביע זוויות ראייה שונות בעקבות החקר. התחושה של הרגע שאנו בזמן ובמקום אחר, בארץ אחרת, בתרבות אחרת מציבה אתגר לחשיבה וליצירה. לדוגמה: בשיעור בנושא אתיופיה הביאה תלמידה ממוצא אתיופי בגדים וכלים מהבית, והתלמידים שאלו שאלות והתעניינו. נראה שכולם נתרמו. יצרנו שיח בנושא מהי מלאכה / אומנות שמאפיינת את היצירה כמו רקמה, ודיברנו על השיר "כולנו רקמה אנושית אחת", רקמה כביטוי מושאל. האמנות היא בין השאר כלי תרפויטי רגשי.

מעגלי השפעה ושיויכות בעקבות הקורס במסגרת החינוכית ומוחצה לה:

הילדים מעוררים השראה בקרב הילדים האחרים בבית-הספר, ודרך תערוכות המוצגות בחללי בית-הספר ניתן לחזות בלמידה גם בהיבט האומנותי וגם בהיבט ההיסטורי-תרבותי. בהפסקות מתחולל שיח, והמרחבים והתערוכות הופכים לחלק מסביבה לימודית משמעותית לילדים.

נימה אישית: הקורסים שאני מלמדת נוצרו מתוך אהבתי לאמנות והרצון להעניק לתלמידי חוויה של חומר, של צבע ושל היכרות עם טכניקות. אני משלבת גם אהבה אחרת שלי - אהבת טיולים, טבע ועניין בתרבויות אחרות.

להיות אמן פירושו להסתכל על האמנות ולפרשה מנקודות מבט שונות, וזו דרכי כמנחה את הקורס.

שם הקורס: **מספרים מספרים**

קורסי השיפה

קורסי העמקה

חקר מכון תעוד

הברתי-ערבי

מודלים בית ספריים

ימי שישי

מחוז: **חיפה**

שם ביה"ס: **רקפות**

יישוב: **קריית ביאליק**

שם מנהלת ביה"ס: **לימור לוי**

שם המורה: **קייטין גרבי**

שם מובילת מצוינות בית ספרית: **תהילה גולדמן**

אוכלוסיית היעד: **כיתה ד'**

שנה: **תשע"ז**

כתובת דואר אלקטרוני ליצירת קשר: **teila.atias@yahoo.com**

שם המדריכה: **מריאל ג'נט אסא**

רציונל הקורס והמטרות:

פיתוח החשיבה מהווה חלק מרכזי בחינוך המתמטי, משום שליכולת החשיבה שהוקנתה לתלמיד המתבגר, יש השפעה על לימודיו ועל עיסוקיו בתחומים נוספים. משחקים, חידונים, ומשימות מאתגרות מהווים כלי עזר לפיתוח החשיבה. בקורס נעסוק בשנה זו- בחשיפה שתאפשר למשתתפים בו, לחוות את התחום המתמטי באופן חוויתי, רגשי ובצורה של חוקרים צעירים. הקורס נבנה לעבודה בקבוצות קטנות, תוך שימוש במחקרים, בסרטונים, בלמידה חוויתית ולהעשרת הידע בתחומים שונים ומגוונים הקשורים למספרים מעולמות תוכן שונים (אמנות, מדעים, אדריכלות, ועוד).

תיאור תהליכי ההוראה- למידה בקורס:

דוגמה לשיעור שנעשה בנושא הגיאומטריה באה לידי ביטוי בבניינים שונים בעולם: התלמידים למדו כיצד הגיאומטריה באה לידי ביטוי בבניינים שונים בעולם. אחד הבניינים הוא מגדל פיזה באיטליה, הידוע בזווית הנטייה שלו. בעקבות מידע זה, התלמידים ביצעו ניסוי לבחינת זווית הנטייה של הבקבוק נובעת מכך שסודותיו לא הונחו ישר. בשיעור זה הושם דגש על העלאת השערות - אישושן והפרכתן בעזרת הניסוי, ממצאיו ומסקנותיו. שיעור נוסף- בנושא סימטריה יעסוק באיתור קווי סימטריה בטבע: בעלים, בפרחים ובהשלמת תמונות של התלמידים בעזרת שימוש במראה.

מעגלי השפעה ושייכות בעקבות הקורס במסגרת החינוכית ומחוצה לה

הקורס מזמן לתלמידים את האפשרות לתרום את ייחודיותם ויכולתם הגבוהה בתחום המתמטיקה, לשיפור תהליכים חברתיים קבוצתיים, המעמידים את שיתוף הפעולה במרכז המפגשים.

נימה אישית:

מפי התלמידים: ספיר: "אני נהנית מהקורס 'מספרים מספרים'. מכל שיעור אני יוצאת עם משהו חדש. למדתי המון, זה עוזר לי בהרבה דברים, ואני אוהבת ללמוד דברים חדשים"

ליבי: "קורס מספרים מספרים הוא קורס מאוד חוויתי שהעשיר לי מאוד את הידע הכללי, לפעמים גם עזר לי בלימודים. הלמידה החווייתית מאוד כיפית ועוזרת."

שי: "אני מאוד אוהב את קורס 'מספרים מספרים'. אני לומד דברים שונים. כיף לי לבוא לפה, למדתי על משפט פיתגורס שלא הרבה יודעים עליו. אשמח להישאר בקורס זה עד סוף שנה."